

Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2016 do 2018

Seminar OŠO, 9. in 10. maja 2017, Zavod RS za šolstvo

Tema: Kako do kakovostnejšega izvajanja učnega procesa pri domovinski in državljski kulturi in etiki (DKE)?

Izvajalka: mag. Pavla Karba, Zavod RS za šolstvo

Spoštovani/e udeleženci/ke vljudno vabljeni/e k skupnemu razjasnjevanju in zaključevanju!

Gradivo pripravila: mag. Pavla Karba. Gradivo ni lektorirano.

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

V KAKŠNEM SVETU ŽIVIMO? KAJ LAHKO STORIMO, DA GA SPREMENIMO?

Učni vir: L. v. Beethoven: Oda radosti:
<https://www.youtube.com/watch?v=kjX9QAGwiK8>.

Dejavnost št. 1 – Razmislek: Iz kakšnega razloga začenjamo s to skladbo?

Prelet delovnega gradiva (udeleženci)!

Učni vir: Raper Zlatko Čordič:

Zlatko dodaja, da takšne zgodbe ne smejo iti v pozabo. *"Danes Sirija, jutri druga država, pojutrišnjem tretja. To se stalno dogaja, a se na to kar pozabi in obnaša, kot da ni nič. Mislim, da to ni pošteno. Tudi to je eden od razlogov, zakaj sem mu dal to ime. Nočem, da se to pozabi,"* je odločen Zlatko: <http://www.zurnal24.si/zlatko-tretjic-ocka-clanek-277432>
(25.4.2017)

Dejavnost št. 2 - DELO Z BESEDILOM: ANALIZA (POGOVOR):

Kateri ključni problem je izpostavljen v besedilu? Katere državljanske vrline ozavešča besedilo? Kako jih avtor udejanja?

Pri katerih predmetih bi lahko uporabili učni vir?

CILJI IN POTEK IZVEDBE

(predstavitev in razmislek- Dejavnost št. 4)

CILJI:

- kritično osvetliti dimenzije pristopov k poučevanju in učenju DKE v skladu z učnim načrtom 2011 (poudarek na sobivanju različnih, ČP in demokraciji)
- preizkusiti nekatere strategije in učne vire poučevanja in učenja za realizacijo ciljev učnega načrta v OŠO
- seznaniti se z nekaterimi sodobnimi spletnimi učnimi viri in strokovno literaturo za poučevanje in učenje predmeta

POTEK:

- Kritična analiza (učni načrt, skica)
- Preizkušanje strategij in virov (besedilni, avdio in video ter drugi spletni viri)
- Ogled video posnetka – primer poučevanja in učenja (tuja praksa)
- Pedagoška delavnica: mreženje na aktualno temo
- Samorefleksija (vprašanja).

CELOSTNI-HOLISTIČNI PRISTOP:

Dejavnost št. 6 –

PREMIŠLJEVANJE/DIALOG O DIMENZIJAH DKE v 21. st. (UN 2011, CILJI- STR 6-7 IN DID. PRIP, STR 20-22), FOT. Vira UN in SKICA

UČNI PROCES NAJ V UDELEŽENCIH SPODBUJA/PREBUJA IN OSMIŠLJA VRLINE KOT SO:

SPOŠTOVANJE, **USTVARJALNOST,** **SODELOVANJE,**
BISTROUMNOST, **VZNEMIRJENJE,** **GOREČNOST,**
RAZISKOVALNI DUH, **ODLOČANJE,** **ČUDENJE**
ZVEDAVOST, **SOČUTJE/PRAVIČNOST,**
ODGOVORNOST ZASE IN ZA SKUPNOST

Dejavnost št. 7 - Vprašanje: **Katere vrline med naštetimi, so ključne za kakovostno državljansko delovanje/držo?**

“ V ŠOLE MORAJO PRODRETI V MISELNE VSEBINE IN ČUSTVA.”
(str. 47)

Vir: Thomas Armstrong: Prebudite genija v svojem otroku. Učila 2000.

“UČITELJ VPLIVA NA VEČNOST – NIKOLI NE MORE VEDETI, KJE PRENEHA NJEGOV VPLIV”.

Vir: Henry Adams (1838-1918, ameriški zgodovinar, novinar, novelist – akademik)

„SPOZNAJ SAMEGA SEBE“ - NAPIS V PREROČIŠČU DELFI

(OBLIKOVANJE SAMOPODOBE IN OSEBNE/IH /INDIVIDUALNE/IH IDENTITET/E)

Umberto Galimberti (2015): Srečo povezuje z grško filozofsko tradicijo. Sreča (“eudaimonia”) pomeni **“uspeh tvojega demona”**, tj. je bistvo tistega v posamezniku, kar ga najbolj žene, kar je njegova strast.

VLOGA UČITELJA V TEM PROCESU:

- **SOČUTNI, A ODLOČNI MOTIVATOR, KI SE TRUDI RAZUMETI IN SPODBUJATI/OZAVEŠČATI DRŽAVLJANSKE VRLINE V UDELEŽENCIH SKOZI NJIHOVE VSAKDANJE OZ. ŽIVLJENJSKE SITUACIJE:**

„Moški in ženske niso zgolj oni sami. So tudi pokrajina, v kateri so se rodili; mesta, kmetije, na katerih so shodili; igre, ki so jih igrali, ko so bili otroci; pravljice, ki so jih poslušali; šege in navade, ki so jim jih starši privzgojili; hrana, ki so jo jedli; šole, v katere so hodili; šport, s katerim so se ukvarjali; pesniki, ki so jih brali, in Bog, v katerega so verovali.“

William Somerset Maugham (angleški pisatelj in zdravnik, 1874 – 1965)

Dejavnost št. 8 - Primer učnega vira poučevanje in učenje ozaveščanja in razvijanja samopodobe in osebne/ih individualne/ih identitet/e: Trkaj – Noben me ne razume (3,17 minut). ISKANJE ODGOVOROV NA VPRAŠANJA: KDO SEM? KAJ JE MOJE POSLANSTVO? KAKO GA BOM UDEJANIL? KAJ MORAM STORITI SAM? KDO MI LAHKO OZ. MI JE DOLŽAN POMAGATI? Kakšna je povezava med besedilom in pesmijo? <https://www.youtube.com/watch?v=eTBpcZ6FNX8> (Rok Trkaj – Noben me ne razume, 3.16 minut, 25.4.2016), 3,17 minut.

OBČUTEK ZA SKUPNOST – DRŽAVLJANSKA UDELEŽBA/PARTICIPACIJA (OBLIKOVANJE SKUPINSKE/IH SAMOPODOB/E IN IDENTITET/E)

Dejavnost št. 9- Primeri učnih virov za poučevanje in učenje ozaveščanja in razvijanja skupinske/ih samopodob/e in identitet/e), (tudi nacionalne, evropske in globalne).

Murat&Jose: Od ljudi za ljudi, France Prešeren: Himna, Himna EU: Oda radosti, Pesem Aktiven državljan.

<https://www.youtube.com/watch?v=cGZs0q83kMw> (Murat&Jose – Od Ljudi za ljudi, 4,00 minut, 25.4.2017), 4,25 minut.

Vprašanja: Katere družbene probleme izpostavlja pesem? Katere vrednote izpostavlja pesem? S čim jih avtorja poskušata razreševati, predvsem preraščati stereotipe in predsodke? V čem je širša pomenska povezava med pesmijo in našo himno? Aktualnost in pomen takšnega ozaveščanja med nami in mladimi?

<https://www.youtube.com/watch?v=3hGeOBam7ug> (nastanek EU), 25.4.2017), 1,00 minuta

http://www.pesem.si/a/objava/prikaz/100876/aktivni_drzavljan (24.4.2017), 2, 00 minuti.

PRIMER POUČEVANJA IN UČENJA DKE Z VKLJUČEVANJEM UDELEŽENCEV (ogled in analiza)

<https://www.teachingchannel.org/videos/prepare-civic-engagement-edda> (25.4.2017) –
OGLED.

Dejavnost št. 10 - Analiza - vprašanja:

Ali prikazan pristop in strategijo odobravate? Odgovor utemeljite. Ga morda prakticirate oz. bi ga preizkusili?

V čem je dodana didaktična vrednost prikazanega pristopa v aktualnih razmerah?

Kaj vas je presenetilo?

Dejavnost št. 11. POVEZAVE NA PRIMERE DRUGIH SPLETNIH VIROV: Ustava RS v stripu:
<http://www.us-rs.si/strip/> (25.4.2017), (možnosti: individualno, skupinsko, projektno delo v šoli)

<http://www.amnesty.si/> (priročniki, didaktične igre, kampanje, akcije, spominski dnevi in dogodki ... - učenje človekovih pravic v praksi/ učenje aktivnega demokratičnega državljanstva), (25.4.2017)

Dejavnost št. 12 - Učni list – obravnava otrok beguncev (možnosti: delo v dvojicah ali skupinah v šoli ali v domačem/lokalnem okolju – ozaveščanje pravic otrok beguncev)

UN DDE (DKE) 2011 IN KONCEPT MEDNARODNE RAZISKAVE ICCS 2016 : VSEBINSKI OKVIR (Dejavnost št. 13 - informacija z razmislekom)

Civilna družba in politični sistem	Državlјanska načela	Državlјanska udeležba	Državlјanske identitete
<p>Državlјani: dodeljene vloge, pravice in odgovornosti v civilni družbi.</p>	<p>ENAKOST</p> <p>SVOBODA</p>	<p>ODLOČANJE: - odločanje/upravljanje v organizacijah, - volilna pravica in pravica glasovanja.</p>	<p>Državlјanska individualna samopodoba (videnje in razumevanje državlјanske vloge in vrednot...).</p>
<p>Državne institucije: parlament, vlada, sodišča, državni in javni servis, sistem volitev.</p>	<p>OBČUTEK ZA SKUPNOST</p>	<p>VPLIVANJE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na javno razpravo, - na razvoj politike, - na ukrepe vlade, - na etiko potrošnje in potrošnikov, - na korupcijo. 	<p>DRŽAVLјANSKA POVEZANOST (državlјanske vloge in vrednote v skupnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toleranca, - kultura bivanja.
<p>Civilne institucije: NGOs, društva, mediji, sindikati, podjetja, verske institucije...</p>	<p>VLADAVINA PRAVA</p>	<p>Sodelovanje v skupnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostovoljstvo, - v org., v pridobiv. Informacij. 	<ul style="list-style-type: none"> - patriotizem, - nacionalizem, - globalno državlјanstvo.

Dejavnost št. 14 - **DELAVNICA:** **STRATEGIJA MREŽENJE**

Vsebinski sklop: Svetovna skupnost (UN, str. 14)

Vsebina (tema): **GLOBALIZACIJA**

Učna strategija: MREŽENJE

Učni viri: 1. Besedilo – zgodba Dan v življenju družine globalnega državljana.

2. Slikovno gradivo.

3. Klobka volne.

4. Učni list – strategija 3-2-1.

ODGOVORNOST ZA PRIHODNOST, TAKO SVOJO KOT CELOTNEGA ČLOVEŠTVA - posnetek ozaveščanje

Kako bi (jaz) še lahko? Samorefleksija udeleženca/ke

Dejavnost št. 15 - 1. Del: Poslušanje in ogled posnetka:

https://www.youtube.com/watch?v=uuNL53pW_uE (Zlatko Čordić&Nina Pušlar – VEČ OD LAJFA, 4,01 minuta, 25.4.2017).

Razmislek, kako bi jaz še lahko?

Dejavnost št. 16 - 2. Del: Samorefleksija: odgovoriti na vprašanja:

Kaj je bilo zame novo in aktualno?

Katero predstavljeno vsebino, učno strategijo, učni vir, učni pristop bom lahko uporabil/a v praksi?

Kako sem se počutil/a (sprejeto in spoštovano – lahko sem izrazil/a svoje stališče/videnje, podal/a svoj predlog, izbral/a svoj primer...);

vključeno/sodelovalno/sproščeno/upoštevano/odgovorno?

SEZNAM GRADIVA ZA UDELEŽENCE

- PPT: cilji, potek, učni viri, dejavnosti za uresničevanje ciljev, vprašanja za samorefleksijo.
- Slikovno gradivo.
- Strukturna elementa iz učnega načrta predmeta.
- Učni list – učna strategija 3-2-1.
- Učni list – če smo otroci begunci v drugih državah, imamo pravico, da za nas poskrbijo.

LITERATURA

Banjac, Marinko, et al. (2016). Zbornik – Prispevki in razprave k domovinski in državljanski kulturi in etiki: Nacionalno preverjanje znanja 2014/15, Ljubljana: Republiški izpitni center.

http://www.ric.si/preverjanje_znanja/predmeti/ostali_predmeti/201120911094976/ (april, 2017).

Pavla Karba (2013): Kako bralno pismeni smo pri državljanski in domovinski vzgoji ter etiki? V: Bralna pismenost v vrtcu in šoli. Teoretska izhodišča in empirične ugotovitve. Ljubljana, ZRSŠ, str. 251-265.

Pavla Karba et. al. (2013): Posodobitev pouka v osnovnošolski praksi: Domovinska in državljanska kultura in etika, Ljubljana, Zavod TS za šolstvo (dosegljivo na spletu, april 2017).

Sardoč, Mitja, et al. (2014). Osnovni pojmi in dileme državljanske vzgoje. Prvi del. Ljubljana: založba i2.

Učbeniki za predmet za OŠ (založbe i2, MK, DZS).

HVALA ZA SODELOVANJE. ŽELIM VAM USEŠNO PEDAGOŠKO PRAKSO.

